

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. I. Vtrum Assensus Fidei habeat reverà Motivum assentiendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

vel opinativum circa conclusionem à Professore propositam. Porro huius assensus objectum formale & motivum non est illa exterior propositio seu sermocinatio Professoris, non enim assentitur discipulus ille objecto, quia Magister dicit (hac enim non esset Scientia sed fides) sed propter rationem formalem, propter quam ipse quoque Magister Conclusioni assensum præbet, nempe propter objectum præmissarum. Est ergo illa propositio Magistri mera conditio objectiva, sine qua hic & nunc non excitarentur species requiritæ ad eliciendum discursum.

37. Notandum 4. Sicut dantur assensus evidentes immediati, ita etiam dari assensus immediatos probabiles, ex voluntatis imperio procedentes, & hoc facile demonstratur. Datur conclusio inevidens, seu tantum probabilis: ergo etiam datur Judicium immediatum inevidens. Probatur consequentia. Ex duabus præmissis evidentibus semper sequitur conclusio evidens: ergo si conclusio est inevidens, debet etiam una ex præmissis esse inevidens. Ulterius, vel illa inevidens præmissa est iudicium immediatum, vel est iudicium mediatum: si primum, habeo intentum. si secundum, tunc redit argumentum de præmissis illius syllogismi, quo probatur illa prior inevidens præmissa. illius enim syllogismi altera saltem præmissa debet iterum esse inevidens: ergo vel est iudicium immediatum, & habetur intentum; vel mediatum; & quia non potest abiri in infinitum, debet denique perveniri ad iudicium aliquod immediatum inevidens, & probabile tantum.

38. Notandum 5. Quando assentimur directe alicui objecto materiali propter aliquod formale, ex quo per connexionem duorum extremorum cum tertio deducitur, semper intervenire discursum saltem virtuale, hoc est æquivalentem tribus propositionibus realiter distinctis. Assensus autem fidei, qui in præsentem est resolvendus in suum objectum formale, ad minimum est discursus virtualis: nam vtrum possit esse formalis, controvertitur, de quo infra.

39. Notandum 6. In assensu huiusmodi mediato, semper ex parte objecti formalis intervenire duo principia objectiva: quando enim assentimur huic mysterio: *Verbum est incarnatum*: sanè illud non est nobis immediatè ex terminis notum, ne quidem probabiliter: ergo, debet fieri notum propter connexionem cum aliquo objecto formali, quod sit ex terminis notum saltem notitiâ inevidenti: hoc autem non est aliud quam Veracitas Dei, ejusdemque locutio seu revelatio de Incarnatione Verbi: neutrum enim sine altero sufficeret ad assensum firmissimum: quapropter talis assensus exponitur hoc modo. Verbum est incarnatum, quia Deus summè verax & infallibilis hoc revelavit. Vtrumque ergo hoc principium, quomodo ab actu fidei attingatur, est explicandum; & quidem incipiendum à Veracitate.

40. Notandum itaque 7. Nomine primæ Veritatis hic non intelligi Veritatem tractatentalem, seu, Veritatem in essendo, sed primam Veritatem in cognoscendo & loquendo, hoc est illam divinam perfectionem duplicem, vnam ex parte intellectus divini, seu infallibilitatem passivam, alteram ex parte voluntatis divine, hoc est Infallibilitatem activam, quatenus Deus fallere aut mentiri non potest.

41. Notandum 8. Veracitatem convenienter distingui à Fidelitate per hoc, quod Veritas sit voluntas conformandi verba menti, & conceptui quem quis habet de rebus de quibus loquitur. Fidelitas autem sit voluntas conformandi facta promissioni. His prælibatis sic

CONTROVERSIA I.

Verum Assensus Fidei habeat reverentiam assentiendi.

PRIMA sententia est Guilielmi Parisiensis, de Rubione, actum fidei nullum habere motivum ex parte intellectus, sed solum ex parte voluntatis; quia scilicet credimus Deo jubenti veritatem. Non enim inquit, credimus Deo quia verax est, seu quia verum est, quod Deus dicit: sic enim cuius homini crederetur, si crederemus verum esse id, quod dicit: sed quia ipse sibi credi, & sic fides est, per quam solvit intellectus debitum obedientiæ: justio autem est motivum voluntatis & non intellectus.

42. Secunda sententia est Scoti in 2. d. 2. quam tamen non satis firmiter tenuit, sed potius in medio reliquit, & alijs considerandam proposuit, argumentis, quæ objecerat, non solum: quod etiam fecit, cum referret sententiam assentientium, quod Motivum fidei sit Veracitas & revelatio Dei. Scotus itaque tentavit ostendere modum, quo defendi posset, assensum fidei nullum habere motivum assentiendi ex parte objecti, hoc fecit discursu. Hæ propositiones: *Deus est verus: Filius est incarnatus*: ex terminis non sunt nobis notæ, & ideo post quamlibet apprehensionem seu cognitionem quam naturaliter habere possumus circa illos terminos, semper manent illæ propositiones neutre, hoc est, nec apparent vere, nec falsæ: igitur ponendum est aliquid, quod impleat causalitatem seu vim movendi terminorum: cum autem naturaliter nihil huiusmodi possibile, infunditur à Deo habitus fidei, qui præstat quasi vices objecti: quapropter intellectus hoc habitu illustratus præstat immediatè assensum mysterijs revelatis sine alio motivo: simili modo, quo intellectus beatorum præditus lumine Gloriæ videt immediatè Deum.

Confirmat Scotus alio exemplo & à prædicto. Dantur enim propositiones ex terminis quidem notæ, sed imperfectè & obscurè: quarum tamen frequentatis actibus intenditur habitus, & propositio

ficio prius non satis clara evadit deinde clarissima: ergo per solum habitum sine motivo novo suppletur causalitas seu vis movendi terminorum ad clariorem cognitionem. ergo potest id ipsum simpliciter & absolute fieri in primo assensu. Pari modo per frequentationem actuum intenditur habitus, & augetur promptitudo ac facilitas assentiendi: ergo similiter poterit totalis & omnimoda determinatio provenire ab habitu fidei supernaturali, sicut fit à lumine Gloriarum.

43. Dicendum est, Assensum fidei circa Mytheria revelata, habere ex parte objecti motum assentiendi, nec hoc posse ab habitu fidei vultu assentiendi. 1. Auctoritate S. Scripturæ, suppleri. Probatur 1. Auctoritate S. Scripturæ, quæ infinitis locis testatur, & monet, ut credamus Deo loquenti, & propter Veracitatem illius: afferrentur in decursu.

Probatur 2. Ex absurdis quæ sequerentur ex sententia Scoti, & quæ Scotus ipse advertit. 1. Sequeretur, puerum baptizatum, adeoque habitum fidei præditum, seclusis omnibus motivis creditibilitatis, si etiam à pſyraco audiret proferri ea quæ sunt scripta in sacris litteris, & in Conciliis dogmatizata, sequeretur, inquam, puerum non solum posse tunc præbere illis omnibus mysterijs assensum, sed etiam ad hoc determinari & necessitari. Quia habitus suppleret vim movendi terminorum apprehensorum. Secundò sequeretur, quod non posset committi peccatum infidelitatis: nam qui nec habet motivum credendi, nec aliquid supplet motivum, non obligatur credere, imò est illi impossibile credere: atqui motivum fidei secundum Scotum nemo habet: & qui peccat peccato infidelitatis, non habet habitum fidei, qui enim hunc habet infallibiliter credit. Ergo &c.

44. Probatur 3. Ab experientia. Experimur enim, dum credimus difficillima mysteria, difficultatem in credendo, & victoriam difficultatis: ergo experimur pugnam inter motiva allicientia ad credendum & motiva absterrentia à credendo: impossibile enim est, ut pugnemus contra motiva absterrentia, quin habeamus motivum alliciens ad credendum. Nam hæc pugna provenit à cognitione proponente indifferenter objectum.

45. Probatur 4. Ratione à priori. Fides est libera, quia meritorea: atqui libertas non datur, ubi deest motivum in utramque partem contradictionis: ergo debet etiam pro fide adeste motivum.

Dices; his argumentis solum probari, quod sit necesse dari motivum respectu Voluntatis, hoc est, motivum volendi credere; non autem quod deest motivum respectu Intellectus, hoc est, motivum ex quo inferatur id quod creditur.

Sed contra. Non potest dari motivum volendi credere efficaciter respectu Voluntatis, sufficiens ad imperandum assensum Fidei, quin proponatur intellectui motivum credendi objectum an se immediatè non apparet. Alioquin pos-

sem velle credere homini etiam mendacissimo, quia possem habere motivum volendi credere; sicut ergo ut credam homini, debet etiam intellectum movere Veracitas loquentis hominis, ita ut credam Deo, debeo moveri à Veracitate Dei.

46. Ratio à priori est, quia sicut objectum Voluntatis est Bonum, ita objectum intellectus est Verum: ergo sicut voluntas nihil potest amare nisi propter motivum Bonitatis, ita intellectus non potest assentiri ulli objecto, nisi appareat Verum, vel immediatè & in se, vel mediatè & in alio, cum quo habeat connexionem.

47. Ad Argumenta Scoti, facilis est responsio ex dictis. Et imprimis inter lumen Gloriarum & Habitum Fidei, nulla est paritas; etiam si pronuncemus, tam Lumen Gloriarum, quam habitum Fidei concurrere loco objecti per modum speciei impressæ (quod tamen mihi videtur falsum, ut partim dixi lib. 1. partim infra dicam) Nam Lumen Gloriarum ita concurrir, ut determinet intellectum ad Visionem, & cognitionem intuitivam immediatam objecti: habitus fidei autem relinquit libertatem assentiendi: ergo sicut alia species relinquentes hanc libertatem, non possunt concurrere ad cognitionem, nisi repræsententur motivum assentiendi, sic nec habitus fidei.

48. Ad Confirmationes responderetur, negando consequentiam, quæ est æquè inepta ac esset hæc: augeri potest cognitionis claritas & facilitas sine augmento potentie vitalis intellectivæ: ergo potest simpliciter produci cognitio sine potentia intellectivæ. Itaque per frequentationem actuum augetur claritas & facilitas non solum circa objectum materiale, sed etiam circa objectum formale.

CONTROVERSIA II.

Sub quo conceptu formali moveatur Intellectus ad Actum fidei ab Auctoritate Divina.

49. Dicendum est 1. Auctoritatem Divinam sub formali conceptu Veracitatis simul & Scientiæ infallibilis, movere fidem nostram, & vnam sine altera, saltem regulariter loquendo, non sufficere ad obtinendum assensum fidei. Probatur facile. Nam etiam si Deus judicaretur esse verax in dicendo, nolens unquam mentiri, si tamen non judicaretur (vbi aliqui iudicant de objectis contingentibus sub conditione futuris, quæ existimant cognosci à Deo solum conjecturaliter) si inquam non judicaretur esse Verax in cognoscendo, hoc est, infallibilis Scientiæ, non inveniret, nec mereretur firmissimum illum assensum, quem invenit & meretur ratione infallibilis Scientiæ quam habet. Possent enim homines formidare, an non fortassis fallatur, sicut possumus formidare de homine etiam Veracissimo. Econtra, etiam si Deus judicaretur esse infallibilis Scientiæ,